

**Εξατομικευμένη ιατρική και συνταγογράφηση φαρμάκων:
Προκλήσεις & προοπτικές για το επάγγελμα του φαρμακοποιού**

Ιωάννης Σ. Βιζιριανάκης

*Εργαστήριο Φαρμακολογίας, Τμήμα Φαρμακευτικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης, 54124 Θεσσαλονίκη (ivizir@pharm.auth.gr)*

Είναι γεγονός ότι οι εξελίξεις που διαμορφώνονται τα τελευταία χρόνια στην ανάπτυξη θεραπευτικών οδηγεί σε ενδιαφέρουσες διεπιστημονικές προσεγγίσεις συνεισφέροντας θετικά στην προοπτική βελτίωσης διαδικασιών-αποτελέσματος στο ευρύτερο ιατροφαρμακευτικό περιβάλλον. Η συνεισφορά καλύπτει από εκπαίδευση μέχρι κλινική πράξη. Επιπρόσθετα, πολυ-παραγοντικές ασθένειες, όπως ο καρκίνος με την ετερογένεια στο φαινότυπο και γονιδίωμα, συνεχίζουν να αποτελούν επιστημονική πρόκληση στη σύγχρονη θεραπευτική πρακτική. Το τελευταίο, αναφέρεται στις προοπτικές της εξατομικευμένης ιατρικής στην αντικαρκινική θεραπεία σχετικά με την πρόγνωση, διάγνωση, και φαρμακολογική αντιμετώπιση.

Μια διεπιστημονική προσέγγιση ανάπτυξης νέων καινοτόμων αντικαρκινικών φαρμάκων ενισχυμένης αποτελεσματικότητας και ασφάλειας θα πρέπει να καλύπτει ταυτόχρονα μεταξύ άλλων:

- 1) στοχευμένης δράσης φαρμακομόρια ποικίλων δομών και ιδιοτήτων,
- 2) επιλεγμένους φορείς μεταφοράς φαρμάκων με επιθυμητή συμπεριφορά ελέγχου των PK/PD παραμέτρων και άμεση παρατήρηση του κλινικού αποτελέσματος,
- 3) ταυτόχρονης αξιοποίησης φαρμακογονιδιωματικών-φαρμακολογικών-κλινικών δεδομένων,
- 4) άμεσης συσχέτισης της ετερογένειας κυτταρικού φαινοτύπου-γονιδιώματος με τη θεραπεία.

Η εφαρμογή όμως στην πράξη των παραπάνω με την αποτύπωση θετικού θεραπευτικού πρόσημου και ευρύτερου κλινικού αποτελέσματος σχετίζεται και με την συνολική οργάνωση του υγειονομικού συστήματος με παράγοντες συμβολής όπως υποδομή, κόστος, αλλά και εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού. Έτσι, θα συζητηθούν δεδομένα φαρμακολογικής, φαρμακογονιδιωματικής και κλινικής σημασίας των ερευνητικών-εκπαιδευτικών προσεγγίσεων του εργαστηρίου μας για επιτυχή ανάπτυξη-χρήση καινοτόμων θεραπευτικών και φορέων μεταφοράς με ενισχυμένο κλινικό αποτέλεσμα.